

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . . . 8 frt.
Félévre . . . 4 »
Negyedévre . . . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . . . 20 frt.
Fél oldal . . . 10 »
Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

«Nyiltér» sora 15 k.

Kisebbs hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Ki mint vet, úgy arat.

(F.) Az ország minden részéből kedvező tudósítások érkeznek a vetések állására vonatkozólag. Általában jó közepes termésre számíthatunk.

A nagy Alföldnek kalászszaal ékes rónasága immár hányadszor elégti ki a magyart és az Alföld békés népe mégsem várja az idej termést elégedett fohászsszal, hanem külföldi vezetők hazug, rosszakaratu szaván indulva, agrár-mozgalmak zsoldjába szegődött!

Még nem történt meg soha, hogy népünk fegyveres felügyelet mellett végezze az aratást, az idén meg lesz az is; s az idén valósul meg leginkább a nép mondása: „ki mint vet, úgy arat!”

Terményeink elárasztják az egész világot és gabonánk, mint minden esztendőben, bizonyára az idén is főkivitelű cikkünk lesz és jelentékeny összege a külföldi pénznek, jut általa hazánkba.

TÁRCZA.

Ujont fölfedezett „magyar ősrökonság.”

Gróf Zichy Jenő kezdeményezésére a múlt hó elején: egy előkelő tagokból álló utazótársaság alakult, mely feladatául tűzte ki „Közép-Azsiában a magyar faj őshazájának felkutatását.”

Erre vonatkozólag Petényi Ottó, lapunk munkatársa, egy emlékiratot nyújtott be gróf Zichyhez, melyben hosszú magántanulmányának eredményeként tudományos szakszerű adatokkal kifejti, hogy: nyelvészeti-, politikai-, hadászati-, társadalmi-, családi- és egyéni-jelleg tekintetében Közép-Azsiának valamennyi népe közül a magyar őseredetű-fajjal a legbensőbb rökonságban áll a „Mandzsúr-nemzet”, mely 250 év óta a chinai birodalomnak trónját és katonai uralmát tartja hatalmában.

Ezen „emlékirat”-nak kivonatát a „Mandzsúr népről és annak nyelvéről”, az író engedelmevel íme itt közöljük:

A „Mandzsúr” nyelv az ural-altaji törzsek legszélesebb kiterjedésű és legfiuomabban kicsiszolt nyelve Ázsiában a többi testvérei közt azon egyetlen, mely egy fejlettebb irodalommal is bír. — Az ő törzsének, mely

És ez így van jól!

Ne zárkózzunk el chauvinizmussal a behozatal előtt, de csak okkalmóddal tőrjük meg a külföldi iparcikket, míg takarmányainkkal teremtünk magunknak piacot a világ mind a négy sarkában!

Legtermékenyebb részei országunknak a mi vidékeinkre esnek, nálunk lesz gabona, takarmány bőviben, ha feltudjuk használni úgy, amint felhasználunk kell; akkor gazdag vidékeink gyarapodni fognak s az anyagi haszon a kulturális emelkedéssel jár karöltve.

A mi gazdáinkat még nem mételeyezte meg a szocialisztikus tanok mérge; nem áll elő sohasem teljesíthető, nevetséges követelésekkel, megérdemli, hogy a hivatottak kijelöljék részükre az ösvényt — a boldoguláshoz.

S mikor itt tartunk, hol a népnek mezőgazdasági oktatásáról van szó, újra felhívjuk hatóságunk figyelmét arra, hogy mily megbecsülhet-

teljesen azonos az európai magyar nyelvnek törzsével — kiváló jellemvonásai a következők:

A magyarhoz hasonló Vocalharmónia, mely a mély (a, á, o, u) magánhangzókhoz ismét csak mélyhang- s a magas (e, é, ő, ű) magánhangzókhoz ismét csak magas hang- ragokat csatol, míg az é, i hangos gyökök hol mély — hol magas ragokkal fűződnek össze. Például a magyar: háboruszkodásban — csupa mély — „szerelemben” csupa magas ragok szerepelnek, míg: „Arnyékban”, „világban”, „keverékben”, „sikerben” az e és i hangok, hol mély, hol magas ragokat vonnak magok után, ép úgy mint a „Mandzsúr”-nyelvben.

A nagyrészt egy vagy két tagból álló szótörzsek mindég változatlanok maradnak, csupán a végragozás (agglutinatio suffixorum) képezi a szó- és idomképzés egyetlen módját. Ép úgy, mint a magyar egytagu fej, láb, tűz stb. és a kéttagu villám, ember, varju stb. gyökei változatlanul megmaradnak, habár a végragozás utján azokból fej- emmel, láb- amban, tűz- esen stb. és villám- lás, ember- telen- ség, sarjú- val stb. szóidomokat képeztük. Ugyanazon szabály szerint képezi az ő szóidomait a Mandzsúr- nyelv is. Míg például az ily kifejezést, a melyet a magyar és mandzsúr egyszerű végragozás utján képezt; ha azt mondja „lo- vammal” a szláv:

len kincs lenne az, ha földmives-iskolával rendelkeznenk.

Multkoriban ismertettük az adai földmives-iskolát; hatóságunk sokat tanulhatott annak példájából, láthatta, hogy csekély áldozatokkal mily nagy eredmény érhető el, hogy kis tőke is jól kezelve, mily nagy kamatokat ad; láthatta hatóságunk, hogy: ki mint vet, úgy arat!

A homoki szőlőkultúra Bácskában.

(A „Borászati Lapok”-ból.)

Ki hitte volna még eszelőtt egy évtizeddel is, hogy Bácskában, a sik fekvésű, a gabonatermelő és állattenyésztő vármegyében a bortermelés valaha elsőrendű kérdés lesz? Volt ugyan e „Kánaán”-nak nevezett vármegyének minden községében pár száz hold szőlő, termelték a jóféle „bicska-nyitogatót”, de ez, mint harmadrendű gazdasági ág, főleg csak arra szolgált, hogy az egyébként hasznavehetetlen földek paragon ne heverjenek s hogy a szőlőstől némiképp kihasználják a gyümölcsfák közeit.

Képzelteti a szives olvasó, az ilyen fel-

„smojim kone” a német „mit meinem Pferd” a latin „cum meo equo” a francia „avec mon cheval” az angol „with my horse” stb., két elötételnek segítségével csakis három szóban bír kifejezni.

A tételben az ige (verbum) mindég a végen van a tárgy (objectum) a főnév (subjectum) és ige között foglal helyet, miglen minden „minősítő melléknév” (adjectivum) közvetlenül a vonatkozó tárgy elébe tételik. Ép így fejezi ki a Mandzsúr is, mintha magyarul azt mondom „Apám jó borunkat szereti!” hol az ige (szereti) a tétel végén, — a tárgy (borunkat) a főnév (apám) és ige közé — a minősítő (jó) a tárgy (bor) elébe tételik, míg a többi népek, például a német egészen felforgatott rendben mondja: „Meinem Vater schmeckt unser guter Weiu.”

Egyik kiváló jellege a „Mandzsúr” nyelvnek, hogy abban épp úgy, mint a magyar nyelvben, a főnévnek nincs grammatikai Geniusa, mert az ő bölcseszétével összeférhetlennek tartja, hogy oly tárgy is, mely nem képez öntudatos eleven egyéniséget, nem-ek (genius) szerint különböztessék meg. Ő a nemeknek meghatározását nem a nyelvészethez, hanem a természettudományhoz utasítja. A Mandzsúr, valamint a magyar nyelv nem ismeri el: a német „der, die, das”, a latin „hic, hec, hoc”, a görög „ho, he, to”, a szláv „ten, tá, to” nem-szók-

tozása: tiltott és kezes szőlők milyen bort termettek! Saját termésű borunk szőlővirág-sáskor már nem is igen volt, mert akkorra vagy megittuk vagy felfordult. Nehogy azt méltóztassék hinni, hogy szőlővirágástól szüretig szomjastunk vagy más, nem magyar embernek való italba öltük bűbánatunkat, megjegyzem, hogy a baranyai és aradi borvidéknek Bácska volt a legjobb fogyasztója. Magában Bácskában minden évben elfogyott ötször annyi magyaródi bor, amennyi ott egy évben teremhet.

Hogy milyen volt a bacakai bor a régi időben, jellemzi a következő adoma:

A szabadkai barátoknál egy konfráter volt vendégségben. A vendégszerető gvardián szörnyen itatta vendégét jóféle szabadkai buczkánerral. A konfráter ivott ugyan szorgalmasan, de nem dicsérte a bort; végre a gvardián kérde tőle: „Jó-e a bor, atyámia?” „Jónak jó, — volt a válasz — de Krisztus Urunk, midőn a keresztfán függött és egy katona eczetbe mártott spongyát nyomott ajkaihoz, alighanem azt hitte, hogy a spongya nem eczetbe, hanem ilyen szabadkai borba van mártva, mert azt mondá: éli, éli láma sabathani, a mi anynyit jelent zsidó nyelven: ime, ime, lám ez is szabadkai!”

Ma már másképp áll a dolog, a viszonyok alaposan megváltoztak. A filloxera pusztítása folytán Bácska háromnegyed részében szünőfélben van a bortermelés, a vármegye homoktalajú részeiben pedig, látván a termelők, hogy a bor keresett cikk és soha nem remélt magas áron kél el, mindent elkövetnek arra nézve, hogy több, jobb és tartósabb bort produkáljanak. Habár könnyen értett okból Bácska homokvidékein a szőlőkultúra még sok tekintetben kifogásolható, de a haladás kétségtelenül észlelhető és mindenek felett kedvező jelenleg az, hogy a gazdák nagy érdeklődéssel vannak a helyesebb szőlőművelés és okszerű borkezelés, borkészítés iránt.

A vizsgálatok azon meglepő eredményre vezettek, hogy Bácskában van majdnem 20 000 kat. hold teljesen immunis szőlő,

nak észszerű jogosultságát, melyek oly abszurdításokra vezetnek, hogy például: a láb németül „der Fuss“ és latinul „hic pes“ himneműnek van deklarálva, míg a tótnak a lába „tá noha“ már a nőstényhez tartozik. Épp úgy megfordítva a tótnak és latinak orra (ten nos és hic nasus) masculinum, míg a németnek (die Nase) csak nőstény orra van.

A nyelvnek ezen Filozófiája feltűnő összefüggésben áll azon körülménnyel, hogy épp úgy a Mandzsurok — valamint a magyarok is a legősibb időkől kezdve vallásukban mindég monotheisták, egy Istent hívők voltak — míg mindazon népek, melyek nyelveikben minden tárgyat, külön nem-mel ruháztak fel, (mint a Görögök, Latinok, Németek, Szlávok) és állapotukban valamennyien „Poly“-theisták, sok Isten hívők voltak. (Eunek a nyoma legjobban meglátszik még a mi mai tótjaink-on, akik ha nagyon káromkodnak, háromezer Istent „tritisic Bohou-t emlegetnek.

A Mandzsúr nyelv ép úgy mint a magyar, a számjelzett tárgyakat nem úgy, mint a többi népek: plurálisban hanem csakis német, „fünfzig Pferde . . . viele Steine“ többesített főnnyel fejez ki, mint amagyar, azt mondván, ötven ló, sok kő.

(Vége köv)

szőlőtelepítésre még alkalmas terület pedig 40.000 kat. hold. Ha az illető földbirtokok rászánják magukat, hogy a mezőgazdasági és erdészeti tüzemben tartott földjük egy részét is szőlővel ültessék be, még 50—60 ezer hold alkalmas immunis terület akadna, vagyis a Bácskában összesen mintegy 120 ezer kat. hold immunis terület létezik. Óriási kincs ez! Ily terület helyesen beültetve, jól kezelve, évenként a legszerényebb számítás mellett 20—30 millió frtot jövedelmezhetne Bácskának és a filloxerapusztította vidékek sok ezernyi munkásainak kenyeret adhatna!

Szabadkán van 8200 kat. hold immunis talaju szőlő, ebből 1200 hold új ültetés, még a folyó évben kiosztás alá kerül 1000 hold s ezen kívül beültethető terület 22—25 000 kat. hold van itt. Jellemző hogy az ujonnan beültetett 1200 hold, mely a város tulajdona volt, mint sivar, rosz levegő alig jövedelmezett a városnak pár krajczárt s e csaknem értéktelennek mondott föld szőlő kultúra alá szánva, bacakai (2000 □-öles) lánconként 350—700 forinton kelt el, tehát kat. holdanként 280—560 frton; ez még jó szántóföldért is és még Bácskában is elég tisztességes ár volna.

Szabadka legszebb szőlő a kies fekvésű Palics-tó mellett vannak. Palicson volt alkalmunk nemcsak a szőlőket megtekinteni, de egyik legjelesebb termelő, Polyákovits Alajos szivességéből meg is kostoltuk azokat. Polyákovits olasz-rizling, piros veltelini és egyéb faj borai erős, a fajzamatot teljesen kidomborító csemegeborok, ha ezek szabályszerűen lesznek kezelve, a jelesebb promontoriumok boraival is kiállják a versenyt. Igen jó asztali bort ittunk Vojnits Lukács vendégszerető házában is. Láng József tavalyi termésű kadarka-siller bora pedig olyan, a melynél én soha jobb sillert nem ittam. E pár borkóstolás meggyőzte a küldöttséget arról, hogy Szabadkán igen jó boranyag terem, mely kellő iskolázás és kezelés mellett a borkereskedelemnek kiváló cikket szolgáltat.

CSARNOK.

A mai legények.

— Próza versben. —

Bizony bizony, ma a legénynép
Megannyi váza, mumia! —
S egy szittya fajtát, egy Adóniszt,
Ritkán lehet találnia;
Mert a modern divat,
Reájuk is kihát.

Az iskola porát papája . . .
Alig porolta még ki jól
És már kalandfélét regélnék
Itt is, ott is az urfiról. —
No persze, hogy az ily kalandok
Aligha többek semminél. —
Egy kis migrén mutatkozik csak
A Lilinél vagy Miminél.
De mikor már ficur uramnak
Bajusz-portája is mohos, —
Kávéház és sörcsarnokokban,
Hamar kezd lenni otthonos.
S kivált, ha kasziros-frajla
Tanítja udvarolni meg,
No úgy: Lili, Mimi kisasszony,
Othon kozmásodhat' szived!

És most, jön a legszebb időszak:
A kamasz, a gigerli-kor! —
Az udvarlás: szabad művészet,
Reggeltől kezdve bármikor.

Igen, művészet, még pedig tán
A legnagyobb, bizonytalas,
Mert fő az, hogy a kamasz urfi,
Ne névleg legyen csak kamasz,
Flassterbetyár, szalonparaszt és
Glaszkesztyűs svihák legyen,
Akkor aztán, hódít halomra:
Leányt, asszonyt, völgyőn-hegyen.
Mikor aztán nyakára hágott
Az összes jövedelmek — — —
Elkezd: komolyan udvarolni,
Hol Lilinek, hol Miminék.

Majd jő a kor, midőn az élvek
Minden serlege kiürül — —
S a donzsuan pihenni vágy és
Gondolatokba elmerül.
Javulni készülni, bárha későn,
De üdvözülni még lehet, —
Felcsap tehát: parthie vadásznak,
Csak úgy gyártja a levelet!
Lilit, Mimit biztatja, bárha
Ezerfelé próbál sikert, —
Már már alig bírja fizetni
A sok — kártérítési pert.
Lapoz a telekkönyvben egyre,
Ez a legszebb regénye most . . .
Zónáz folyton: helyben, vidéken
És kártyájából egyre oszt.

Hopp . . . három X! — söpri a bankot,
No már amilyen, olyan az!
Csak utolsó kenet a nő már
S kezdődik a közös panasz.
Aztán . . . a házi zenekarban,
A fület legsértőbb vonós . . .
A nagybögös s ki volna más ez?
Maga az örgöd, mint . . . anyós!

Don Cupido.

A palicsi színház.

— Ime a művészet palicsi pantheonja!
ugymond az intendáus egy deszkabódéra mutatva, — nos, hát szólj hozzá te nagyszájú ujságíró, veterán kritikus.

— Nemzetiszin lelkem örül rajta, hogy
valahára Thália ifiasszony itt is felüthető sátorfáját és a trupp vajdája?

— Az én vagyok: kis- és nagypalicsi
Bátossy Endre . . .

— Fogadja nemzetiszin mosolyomat,
mint honfi előleget. És a banda . . . akarom
mondani a karaván, azaz hogy a honfi-gárda?

— Van szerencsém sajátkezűleg bemutatni.
Ime Bács . . . ismeri az egész Bács,
athlétának született, de Thália megverte szemmel
és lőn színész s csak akkor nem volt színész,
mikor direktorságra vetemedett, de meg is
bűnhődött érte, amit kárpótol felesége
Maár Julia, aki a művészetben nem-hogy már
Julia, de még Juliska csak. Ime Szendrei és
Szerafinja . . . akarom mondani predestinált
arája: Völgyi Kató, ez a pikáns orru kis
bakfis primadonna . . .

— Ismerjük egymást nyolcz év óta,
együtt kezdtük: ő a művészetet, én az ujságírást.

— És ez az én Arankám, nem hogyi
ugyan, hanem kis- és nagy előrsi Orsi
Aranka.

— Ismerem, három év előtt a mienk
volt és már akkor se volt Ezüstke a játékban.

— Hát ez a csókolni való nagymama
hogy tetszik?

— Kár, hogy abouálva van, mert az
igazi művésznők a la cart vihetik a záradékig.

— Es es Füredi! — nézze meg ün-
ost az arcot... sir és kacag; haragosik és
jókedve van egyszerre. Pulszki a museum-
számára rég alkudik rá, tehát egyetlen
szinész, akinek a halál még nem utolsó je-
lenete leend.

— Tehát halhatatlan...

— Oh az éhhetetlen! — gikszel közbe
Paksi bácsi a kellékes, aki valamikor a vi-
dék egyik kedvelt kómikusa volt.

— Ime Darócziné, akinek még da-
róczban is finom alakítása van. Ime az Olasz-
pár, magyar ez uram minden porcikában.
Hát ez az Eöry gyerek hogy tetszik, van-e
párja a nűanszban?

— Valóságos Lucifer!

— És a Polgárok? — ezek sem kér-
nek bizalmi előleget a polgárságtól. Aztán
Palóczy, Fekete Ius stb. stb. Hígyje el uram,
hogy az én társulatom olyan, mint egy jól
stimmelt zongora, csak hogy szimpla huro-
lással.

— Sok szerencsét a koncertekhez!

Azután a színház belsejét néztük meg.
A beosztás igen leleményes, amit a kasszá-
nál ellesett mondókák igazolnak, pld.:

— Kérek egy emeleti páholyt... a
pinczében.

Még egyet.

— Egy körszéket kérek... üléssel.

No még egyet.

— Egy zártszéket kérek... az álló-
helyen.

És a karzat?

— Adgyik neküm egy bilétát ott az...
esztrogonán tul — ugymond egy szegedi
atyafi.

A szinpad? — annyira szerényen haj-
lik le, hogy az öl magassághoz közeledő sze-
replők feje a felhők között jár. A sugó lyuka
rendes. A világítás felülmúlja a szentjános-
bogárféle világítási rendszert. Az öltözők nem
szerint elvannak különítve, de az öltöztetést
mindkét helyen az ujságírók végzik és a
netáni tűzre az önkéntes tűzoltó urak ügyelnek.

Szó, ami szó: a palicsi színház, a
nyári igényeket teljesen kielégíti. És a tár-
sulat? — no az már nagyrészen téli igény-
képes, aminek oka az, hogy elsőrendű tag-
jai a debreceni színház téli papjai.

Ez a mi vázlatunk általán. A részle-
tes fotografiát később: Don Cupidó ismert
gyorsfényképészünk veszi föl a... kulisszák
mögött.

Thespts.

NEMZETI SZINESZET PALICSON,

— Bérlet 3. szám. —

ma csütörtökön Jul. hó 16-án adatik:

N A N I

A népszínház pályázatán 100 arannyal jutalmazott
népszínmű 3 folvonásban, Irta Follinusz Aurél. (Ren-
dező Bács. Karnagy Donáth.)

Személyek:

| | |
|-------------------------------------|-----------------|
| Kreuzer Michel, gazdag sváb paraszt | Polgár Béla |
| Náni,) gyermekei | Völgyi Katicza |
| Szepi,) | Polgár Károly |
| Özv. Molnár Jánosné, korcsmáros | Füredi |
| Józi,) gyermekei | Bátossy Endre |
| Bódi,) | Palóczy Pál |
| Szilárd Péter, földbirtokos | Olasz György |
| Róza leánya | Órsi Aranka |
| Lupi bácsi, ügyvéd | Bács Károly |
| Sándor fia, jogász | Szendroy Mihály |
| János, pinczér | Eöri Béla. |

Munkások, munkások. Történt egy kisebb vidéki vá-
rosban reggel 8 órától másnap reggel 8 óráig. Idő: a
boszniai hadjárat.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

**Az osztr. magy. államvasutmeg-
váltása.** Az osztr. magy. államvasut ma-
gyarországi hálózatának államosítása perfekt-

nek tekinthető. A vételi szerződést a keres-
kedelmi miniszter és a pénzügyminiszter a
kormány nevében a törvényadta felhatalma-
zás értelmében már aláírták és a kereske-
delmi miniszter a magyar államvasut-társas-
ság közt létrejött kartell és a társaság ura-
dalmainak termékeire vonatkozó tarifa-szer-
ződést is jóváhagyta. Egyidejűleg a kormány
részéről megtették a szükséges lépések az
államosított vasutnak az államkincstár javára
történelmő telekkönyvi bekebelezésre vonat-
kozólag. A bekebelezés valószínűleg már a
napokban megtörténik, mire megkezdik a
vasutvonal formális átvételét.

A közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur!

A városi adóhivataltól f. évi 41. sz. a.
május hó 20. kelettel, Szalay Mátyás tanács-
nok aláírásával, anyám özv. Horváthné szül.
Plett Klára felhívást kapott, hogy Bulyov-
csics János adós utáni jelzálogilag biztosított
tőke utáni kamat tartozását mondja be.

Miután anyámnak sohasem volt jelzá-
logilag biztosított tőkepenze és az erre vo-
natkozó tkvi végzés is másról szól, miután
Kammerer segéd-adótitst közvetítve 6 frtot
kért ezen nem létező kamat-adósság tisztába
hozatala iránt, ez utat választom arra nézve,
hogy Szabadka város polgármesterének figyel-
mét s illetve a dolog érdemébe szigorú el-
járását kikérjem.

Horváth István

választott VI-ik köri képviselő.

H I R E K.

Értelemzavaró sajtóhibák kerül-
tek keddi számunkba, melyeket ezennel
helyreigazítunk. „Palicsi szinész” című cik-
künkben e szavak után: „egy pár kiváló
erő” — tévedésből — e két sor kimaradt:
„B á c s Károly, B á c s n é M a r Julia és
mások, kik a debreceni színház szerző-
dött tagjai és” e szavak után pedig „jó szin-
észeknek bizonyultak” nem „mint pld” kö-
vetkezik, hanem: „ugyszintén.” — A „Thá-
lia Palicson” című próló-mutatványban pe-
dig egy-két sor felcserélődött, hol is helye-
sen így áll a kéziratban: „É, mostan óh
nagy borzalom, színház készülne Palicson,
elég már a komédia, s vizitel Frau von Thá-
lia.” — E sajtóhibákért olvasó közönsé-
günk szives elnézését kérjük.

Esküvő. Dr. Geréb József f. hó
19-én d. e. 10 órakor vezeti oltárhoz a hely-
beli izr. templomban Taussig Gizella
kisasszonyt, Taussig Vilmos nagykereskedő
leányát.

A vasárnapi munkaszünet, már
a jövő vasárnapon f. hó 19-én életbe lép,
de — mint tudomásunkra jutott — eddig
még egy szabadkai üzlettulajdonos vagy ipa-
ros sincs értesítve a törvényről és annak
módosatairól és csak a lapunkban közölt
rendeletből tudja egyik-másik érdekelt fél,
hogy mi tévő legyen. A hatóságnak kötele-
sége vasárnapig mindenről pontosan felvilá-
gosítást adni az illetőknek, nehogy az egy-
szerűbb iparososztály birságolás alá jusson.

Kényelmes posta. A postán igazán
patriarkális viszonyok uralkodnak. Az egyik
postatiszt ugyanis naphosszat pipázik és a
jelentkező feleknek mérgesen intget, hogy
tessék várakozni. A postatiszt ur tévedésben
van talán és azt hiszi, hogy a nagy közön-
ség az ő kegyelméből él? Ellenkezőleg!

* E rovat alattiak díjmentesen közölt. Szerk.

A polgármester órái. Ha a „Sza-
badka” minden órában megjelenék, akkor
a városi óra pontosan járna. Mondják
ugyanis, a polgármester ha a „Szabadság”-ot
elolvassa, megnézi zsebbőráját és felküldi ja-
nitorát, hogy annyira igazítsa. Persze az a
jövő számig úgy is marad. Ajánlunk egy
ideiglenes módot a polgármesterek. Dugja
ki a mutatók tengelye helyén négy szená-
tor sétatöbáját és akkor a nap árnyéka lefűzi
a mutatókat. Legalább napóránk legyenek.

Óriási jégverés volt Szeged mellett
tegnapelőtt délután. A halasi és szabadkai
határokon szakadt a jég, a vidék kétségbe-
esésétől kisérvé. Ugy szól tudósításunk, hogy
galamb- és tyúk ojas nagyságu jég verte le
messze a határt, összezúzva szállót és még
lábon álló gabonát, megtépázva, tördelve a
kukoriczát és agyonpuffogatva kisebb lá-
basjóságokat. S bizony bevete nem egy boj-
tár-gyereknek különben elég kemény koponyá-
ját. Tápónak is nehéz fekete föllegek tartottak,
melyből valóságos visszakadás zúgott alá a
tápei rétre. A munkások bokáig gázoltak az
esővízben s reggelig minden közlekedés szü-
netelni volt kénytelen.

**A körösi gulyában pusztító be-
tegséget** a hatóság figyelmébe ajánljuk,
mert az már valóságos vész, mely ott pusztít.
Közelmúlt 5—6 nap alatt 8 db. marhát dön-
tött el e betegség. Mint a gulyás állítja, vala-
mennyien ugyan azt az egy betegséget, —
melyet fel nem ismer, észlelte.

A palicsi szintársulat kérvényt
nyújtott be a hét elején a tanácshoz, hogy
mint más hazai fürdőben megvan, nekik
is ingyen fürdő engedélyeztessék. Tekintve
az országszerte szokásos kedvezményt, te-
kintve az illetén segély csekélységét, azt
hiszük, hogy a mi tanácsunk szó nélkül
és rövid idő alatt valósítja szerény kíván-
ságukat.

A kulisszák mögöl. A palicsi szin-
társulat keddre kitűzött „Megboidogult elő-
adását nem tarthatta meg a nagy zápor miatt.
„No, most már beszélhetünk megboidogult
előadásról”, mondá keserű humorral a tár-
sulat karnagya. — Az öltözőben több ujság-
író képez csoportot a naiva körül. Beszélge-
tés közben Yan-Kó így szólítja meg a ked-
ves naivát: „Emma nagysád!... Lón pedig
erre nagy kaczagás, mert kisült, hogy az
egész társulatban nincs — Emma. „Yan-Kó
azt hitte — szól a komikus — hogy egye-
dül van — a szívével.” — „Te doctor! —
szólítják meg városunk egy ismert ügyvéd-
jét, hívjal meg vacsorára!” — „Szívesen —
szól a doctor — jöjj csak barátom, elvezet-
lek — : egy szederfához, ott nem zavar majd
senki a lakomában.”

Allami ménék kisorolása. A föld-
mivelésügyi miniszterium körrendeletben ér-
tesíti az érdekelt köröket, hogy az állami
ménetelek egyes osztályainál a ménék ki-
sorolása mikor fog megtörténni. Baján ilyen
kisorolás augusztus hó 20-án lesz. A minisz-
ter felhívja a lótenyésztő bizottságok elnö-
keit, hogy a teleposztály lóselejtezésnél sze-
mélyesen jelenjenek meg, vagy magukat a
bizottság egy-egy tagjával képviseltessék.

„A házasság veszélyes osztatér”,
de nem az olyan ügyes ifjunak mint ifj. Ká-
dár Mátyás, ki elhatározta magában,
hogy megkérte egy lányt — nem is; nőül
veszi — nem is! Kicsipte magát uriasan,
egy jó barátjától aranyórát és ezüst láncot
kért kölcsön, hogy annál gavallérosabban
állítson be Hegyessre Szomolányi Má-
tyásné házához, megkérni annak viruló,

hajadon lányát. Odaigérték szivesen és ifj. Kádár Matyi a nagy boldogságban elkérte a menyasszony két aranygyűrűjét — emlékébe. ... Azóta pedig csak hült helye van ifjabb Kádár Mátyásnak. Borbély üzlete ma lesz hatóságilag eladva.

Körözött gyilkos. A londoni rendőrség megkereste a mi kapitányságunkat is, hogy a maga hatáskörében körözze Langner Agostout, ki gyilkosságot követett el és kinek fejére 6000 dollár van kitűzve. A gyilkos személyleírása a következő: 26 éves, 5 láb 9 hüvelyk magas, 90 kiló nehéz, haja barna, szeme aczólkék, arczbőre barna s angolos körszakált visel. — A londoni rendőrség jól tette volna, ha pontosan megírja azt is, hogy Langner hol, mikor és mennyit eszik, mert a sulya ettől lehet csak feltételezve.

A pálinka rosz hatása. Kis Csepegi István csantavéri lakos már régóta igen nagy mértékben élvezte a pálinkát. Vasárnap délelőtt azonban a mértéktelen ivóban meggyuladt a pálinka, minek következtében nagy kínok közt meghalt.

Jégverés Csantavéren. Hétfőn délután 2 óra tájban rettenetes felhőszakadás eredt el, majd a jég kezdett esni és esett szakadatlanul fél óráig át. A jégre iszonyu záporosó következett s a még álló gabonaművekben nagy kárt okozott; a kukoriczát a jég nagy részben elverte s a burgonyát sok helyen hasznavehetetlenné tette. A földök képe igen szomorú. Nyugatról jövő szél tetézte be a jég- és záporosó okozta veszteséget s megsemmisítette a sokat ígérő kukoricza nagy részét. A jégeső leginkább Topolya felé pusztított.

Menetrend változás f. évi augusztus hó 1-től. A szeged-szabadkai vonalon a Szegedről d. e. 8 óra 15 pkor induló és Szabadkára d. e. 9 óra 22 pkor érkező 7501.

sz. személy, és a Szabadkáról este 6 óra 32 pkor induló, Szegedre este 7 óra 40 pkor érkező 7506. sz. személyvonat megszüntetetik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.
19183/II. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-zimonyi vonalán lévő Szabadka állomáson a felvételi épületen foganatosítandó átalakítási és kibővítési munkákra ezennel versenytárgyalás hirdetetik.

Ezen átalakítási és kibővítési munkálatokra vonatkozó építési tervek, feltételek és ajánlati minta a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályában július hó 15-től kezdve naponta 8 órától 2 óráig betekintheők.

Az ajánlatok f. évi július hó 29-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség titkári osztályánál nyújtandók be.

Az építés biztosítása céljából óvadék gyanánt 2000 frt készpénzben vagy megfelelő értékű óvadékképes állampapirokban az üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál letétbe helyezendő és a letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok bélyegezve, lepecsételve és «Ajánlat a szabadkai felvételi épület kibővítési munkálatairól» című felirással ellátva nyújtandók be.

Távirati vagy később érkező ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az ajánlatok elfogadása vagy el nem

fogadása felett, tekintet nélkül az ajánlati egységárakra, a m. kir. államvasutak egyoldalulag határoznak.

Szeged, 1891. évi július hó 11-én.
A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége.

8601/891. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Bayer György végrehajthatóknak Czérnai Károly végrehajtást szenvedő elleni 326 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. tszék, (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő, Szabadkán fekvő, a szabadkai 8811. sz. tjkvben A. I. 318. hrsz. alatt foglalt s felerészben Czérnai Károly végrehajtást szenvedett, másik felerészben Nagy Rozália nevében álló, azonban az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-ának c) pontja alapján egészben elárverezendő házbirtok és tartozékaira az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi július hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor a kebelbeli tkvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak a becsártnak 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoollyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzűk a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1891. évi május hó 6.
A szabadkai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kiss József
kir. tszéki bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város közönsége felsőbbileg jóváhagyott, mintegy 20 kilométer, hasított kövel ágyazott, zuzott kavicszal burkolt törvényhatósági műutat szándékozván építeni, ezen munkálatoknak vállalati uton való teljesítésére zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet. Pályázati határidő 1891. július 30. déli 12 órája, amely határidőig vállalkozók zárt ajánlataikat Mamusich Lázár polgármesterre címezve annál is inkább adják be, mert az elkésett vagy távirati ajánlatok el nem fogadtatnak.

Minden, az építendő utakra vonatkozó műszaki adat és árlejtési feltétel, Szabadka szab. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthető, esetleg postán megkapható.

Szabadkán 1891. július 14.

Mamusich Lázár s k.
polgármester.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS“

Előnyös tulajdonsága valamennyi szükséges víznek közt, — vegyi alkotórészeinek szoros és szorosított kevéssé szén-sav, de gazdag, félig kőzett szén-sav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légtutak Radon-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad-szén-sav tartalmánál fogva s azért véresek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szén-sav-dusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légtutó, emésztő- és vizelet-szervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeléstik. — csekély szabad szén-sav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi, gleichbergi, gleichbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor-, vizelet- és húrtut-izületi betegségeknél.

Es idecsereint Európa legelső s leglátogatottabb tudóstegek klimatikus gyógyintézete:

GÖRBERSDORF

„Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvesebb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „Margit“-forrás gyógyviz* alkalmazása által a legutolsó időkben hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatalos drám magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legelőnyösebbem ajánlom.

Görbersdorf, 1891. március 18-án
Dr. Römpler Tódor.

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-üzemeltető, Budapeston, Erzsébet-tér 8. sz. 222

Ugyiszintén kapható mind a gyógyszeriarban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.